

Megjelenik e lap minden Vasárnap és Csütörtökön. Előfizetési minden es. k. postahivatalnál, a lapok kiadó hivatalához czimzendő levelekben. Ára évi negyedre 3, fél évre 6, évre 12 pengő forint.

A lap szellemi ügyeit illető közlemények a szerkesztőséghez utasítandók.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

A Szentgyörgy utcában, a Kendeffi háznál, 487. szám alatt.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

(HARMADIK ÉVI FOLYAM.)

Hirdetéseket minden nap, hasábos egy sor után a hirdetőközlönynek; folytonos hirdetéseket ill. 3 pct. elengedtetik. Minden nap hirdetésre 15 pr. helyigdíj előre befizetendő.

A lap anyagi ügyeit érdeklők: u. m. előfizetés, hirdetések, reklamatok sat. a kiadó-hivatalhoz utasítandók.

KIADÓ-HIVATAL:

A Középutczában, STEIN könyvkereskedésében.

Előfizetési felhívás!

Tisztelettel kérjük felváltatunk pártolóit, hogy előfizetéseiket lapunk július-decemberi folyamára megújítani méltóztassanak.

Előfizethetni helyben Stein J. könyvkereskedésében, vidéken minden csász. kir. postahivatalnál, kiadónk Stein Jánoshoz czimzendő bérmentes levelekben.

Előfizetési díj: fél évre 6, évi negyedre 3 rfrt. p. p.

A „K. Közlöny”

szerkesztősége.

SZÉTTEKINTÉS.

Nem akarunk magunknak hizelegni avval, hogy az európai államok jövője lenne előttünk föllebbentve, s mi lennénk Pythiája a megtörténendőknek; nem akarunk, ismétlem, mert azon pontoktól, hol a nemzetek sorsát kormányozzák, igen távol vagyunk, s ha ott is lennénk, avatottabbakra bízónak, mint magunk vagyunk; nekünk csak a multakból szabad okoskodnunk, s a multnak is csak azon részeiből, melyek a történelem lapjaira följegyezve s előttünk tudva vagynak.

Ily szempontból kiindulva, hátra kell hogy tekintsünk azon korra, midőn Angliában a Stuartok uralkodása s Orániai Vilmos után a Hannoveri-ház lépett a trónra, azon ház, melynek uralkodása alatt oly nagygyá lett, minő most, s mely alatt a mostani szövetségek alakulása kezdődik.

Spányolhont ekkor Fülöp kormányozta, vagy kormányoztatta a mindenható Alberoni által. Franciaországot az orléáni herceg mint regens, és Dubois cardinal.

Angliában I. György volt uralkodó s Stanhope lord első miniszter.

Az európai különböző államok, különböző érdekeket képviseltek s viselnek; szövetségesek

azok lettek, kiknek érdekeik leginkább összefértek, s ez természetes, mert az alatt, hogy szövetség, föl kell tennünk a közérdeket.

A fennebb említett három államot azért emelém föl ki, mert Nyugat-Európa sorsa ezeknek volt ezen időben kezökben, Ausztria el lévén foglalva a törökökkel, míg nem győzelmes seregei ezek barbar hatalmát megtörték; az akkori olasz viszonyok is nagy erejét vették igénybe.

Gibraltár visszanyerése, és Szardínia megszerzése voltak irányozva Albornos lépéi, s ha valaha volt miniszter, kinek fellengős képzelgése megvalósulásra reményt tartottak, úgy bizonyára a tevékeny cardinalnak lehetett. Anglia pártára a tevékeny cardinalnak lehetett. Anglia pártára szakadva, szintugy Frankon, Ausztria elfoglalva önmagával, Péter császár XII. Károlylyal harczban, még Spanyolország akkor nemazon gyenge állam volt, mi jelenleg, hanem harczedzett csapatai méltó utódj a páviai győzőknek, s ezeknek erőlyes és bölcs fejei Villadieras marquis.

Ezen conjuncturákból kitetszik, hogy Albornosnak reményei több alapra voltak fektetve képzelgésnél, s ha hozzáadjuk még ehhez a spányol premier esztét, erőlyét, és semmi esz-köztőlí visza nem rettenését: ekkor, mondhatnók, a mérleg súlya spányol részen volt.

Angliában forradalmat színti, Franciaországban hasonlóul, csekély feladat lehetendek neki tetszőleg az akkor pártoskodó két nemzet között. Azonban nem történelmet írunk, erre elégtelenek vagyunk, hanem a multból egy párhuzamot szeretnénk lefelé hozni.

Mig Alberoni ellen közérdek vezetett a francziákat s angolokat, addig fennállott az entente cordiale (szívélyes egyetértés), de miután a spányol erő megtört, sevel az eszélyes premier megbukott, akkor vége lön annak.

Mint kis állam, más felé fordult, s más barátságot kötött, olyat, melynek érdeke saját érdekével inkább összefért, s alig egy évtized mulva már féltékenyen látjuk őket egymással szembe s hovatovább mindig hideghebben, míg a harcz kitört, s mig szívélyes barátság helyett egymás ágyui valának egymás ellen sevezve.

Anglia új szövetséget kötött, s ezt lellezte fel Ausztriában.

E szövetség legszilárdabb alapját veté meg a dicsően uralkodott, s Európa $\frac{2}{3}$ -a ellen győzelmesen küzdött Mária Theresia alatt, minden-ünnen megtámadva, elhagyatva, szövetségesei az angol, és húnepi valának.

Férje, Ferencz, számára a kettős szövetséggel vitte ki a német császári koronát; e kettős szövetség alatt nagy s hatalmas lön birodalma. Nem azt akarjuk mi ezekből kihozni, hogy most is háború lesz, oh nem! Isten mentse, s a vér, mely elfoly, annyi fájdalmat, s annyi könyeket hagy maga után, s ha egyesek babé-

rokat is tűznek ez alatt homlokikra, a seb még is, melyet maga után hagy a legdicsőbb harcz is, annyi fájdalmat okoz, hogy ennek egyetlen balzsama csak az idő; nem háborút jóslandunk mi, csak az angol-francia szövetség összeomlását hiszszük.

B. B.

VIGASZTALJUK MAGUNKAT.

I.

Általánosan panaszkodunk azon gyors elszegényedés felett, mely hazánk minden rétegében mutatkozik; s panaszkodni ezen tény felett elég, és méltó okunk van.

Utolsó évtizedünkben Európa-szerzte az utóbbi század nagy fordulatot vitt át minden népeket; alkotmányos, és industriális téren oly eszmék ágya lön megvetve, melyek a világ nagyobb részében kifarítottak volt magokat, s melyekre a népek el voltak készítve: ámde mi ezen forrás processzusán szinte egészen kivülcsünk, s a mennyiben az egykori ellenzék iniciatíváiban ezen tény felismerésének jelensége némileg nyilatkozni látszott is, az köztünk általában agyrémszerűnek tetszett, s bizonyosan soha a világon egy népet készületlenebbül nem talált valamely esemény, mint minket mindazok, a melyek helyzetünket egészen megváltoztatták.

Azon aristocratikus alkotmány, melyre ősbiradalmunk alapítottát, csak hasonló volt irányára nézve a többi, európaiakhoz; de nem hasonló eredményeire nemzetünkre vonatkozólag; mert biradalmunkban a nemzeti erő nem egy volt disponálva, mint egyebütt.

Habár azon politikai epidemiaszerű események, melyek alapjaikat a 18-dik század filozófiája felszeg felfogásából merítve, elvégre romboltak minden isteni és emberi kegyeletet felett, leginkább Franciaországban fútták ki magokat, s e nemzet aristocratijának vére, s kibujdosottjainak halálhőrgése közt termék meg az azóta szintén folyvást tarthatlan állapotokat; de egyszersmind ott, mint kezdemőnyező államban, forrotta ki halálos mérgét ezen korbetegség, vagy eszmediadal (mert, hogy mi volt, azt emberi ész nem,

csak a századok alatti kifejlés határozhatja meg): mindamellett ezen jelenség ott nem végződhetett, honosult világszerző, s a demagogok, és tulzotabb democratiának vértálatla követelése, lázas állapot után, az emberiségnek oly diadalokat is hoztak, melyeket a józan ész, és emberi szív szenteknek kell, hogy elismerjen.

De tagadhatlanul ezen diadalok szinte általánosan egy a középkorban, s azóta legmagasabb pontra kifejtett forma nagy-szerű bukásával történtek.

A müpar, kereskedelem, a nevelési alkalmak terjedése, s általuk a legszegényebb osztályok lángeszének is könnyűbb kifejlése esendesen ásta magát azon előnyök alá, melyeket az aristocrat osztályok vagyonképeség, s társalgási elsa-játítás által addig mintegy örököltök. A szellem a darócban a bitorral kezdett versenyezni, és pedig itt friss erőben, mig ott a kényelem hoszas élvezete által már kezdett lazulni; s a szellem mindig azon fisis-kai processust mutatta, mit századunk a gözben oly ügyesen felhasznál: ha tért nyitottak neki, repitette előre az övét; ha visszafajították, rombolva tört ki forrongó erejével.

Igy lett már korunkban a nagyszerű rombolásnak eredménye csak annyi, hogy egy hatalom detronisált egy más hatalmat; uralkodik már is előde helyett, mely bizonyosan nemesebb volt, mint ő.

Azt értem, hogy a születési aristocra-tiát, a mely szellemét, esztét, szorgalmát, vagyonát, vétét, mindannyiszor készen állott feláldozni uzsora nélkül az áladalomért, felváltotta a pénz aristocra-tia, mely az áladalmaknak nem ad se esztét, se lelket, se vért, csak pénzt; de azt se adja oda, csak nála gyümölcsötzeti a maga számára.

A mióta ezen aristocra-tia kezd ural-kodni, azóta valamely állam boldogságára nézve a polgárok adóképesége véte-tik igénybe; a csatátér, és diplomatia zöld asztala nagy részben csak közvetítője már a pénzvilág hatalmának.

A mig a születés, az ősalotmány a-

EMMA.

Regény.

Irta gróf LÁZÁR KÁLMÁN.

(Folytatás.)

Hátha már több idő óta udvarol e nőnek, s azért merészkedek akként beszélni felőle?

Azonban a szép hölgynek egyetlen tekintete képes volt ébredő gyanumat elenyésztesíteni, s benne helyezett bizalmamat visszavárzsolni.

Tudatám vele, hogy rövid időre, és mi okon elhagynom Pestet.

Málvin nyakamba borult, sirt, kért, hogy ne hagyjam őt el, mert ő nélkül nem szerencsétlen; kényszerít, esküdöm meg, hogy, ha már kérései nem használnak, ha csakugyan távozni fogok, távollétem alatt nem feledendem el őt, hű maradok hozzá.

Azután vádolta magát szerelmeért, mi vele mindent feledtet, mi őt önző gyermekké teszi.

Letörölte könnyűt, édesen mosolygott s kezét nyújtva mondá:

— Ugy-e, édes Leo, nem értetél félre, ugy-e kimentes hibáért, hogy szerelmem által elragadtatva, a meglepetés első percében vissza akaralak tartani, miáltal károdra lehettem volna. Menj, menj, hisz távollétedben is veled, körülled leszek; szívem minden érzelme, lelkem minden gondolata téged követend.

Erősbült hittel, nyugodtan hagylam el a fővárost.

V.

Ügyeim több ideig tartóztatának vissza, mint előre hívém, mi ugyan kellemetlenül hatott reám.

Egyedül Málvin levelei voltak képesek nyug-

talanságomat enyésztesíteni. És ő valóban nagyon szorgalmas is volt; az első három hét alatt majdnem naponként kaptam levelet tőle, minek minden sora telve volt szerelmemmel. A negyedik héten ritkulni kezdtek levelei, s refraine-ul mindig ez szolgált: „mennyire fájdalmas volna reá nézt azon tudat, ha én miatta elhanyagolnám ügyemet.”

Az ötödik héten egészen kimaradtak levelei. A hatodikban megtudtam, hogy Tarnay lön imádójává.

Rögtön el akartam utazni, hogy meggyőző-dést szerezsek magamnak.

Gyámom visszatartóztatott, és talán ez volt legokosabb tette egész életében.

Ha elmegyek, ki tudja, nem jön-e kedve csupa mulatságból, vagy féltében, hogy inger-ségemben botránynak teszem ki, tovább is játékat tűzni velem.

Kevés idő multán kétségtelenül megtudtam hütlenségét.

A csapás váratlan volt, és hatása reám iszonyatos.

En nem egy nőt veszték el benne, kit szerettem, hanem reményeim, álmaimat, hitemet a nőkbe, és az egész világba.

Nem valék képes gondolni a jövőbe, és multam egy zavart álomra lett.

Keserű kifakadásokba törtem ki.

Téhat a tisztá szerelmem ily jutalmat várhat?

A nők esküje, epedő tekintetök, forró szavaik mind hazugságok?

A hüség csupa hang, bevett szólásforma, neve valami nem létezőnek?

És az életben csak az lehessen boldog, ki lelkében előlve minden nemesb érzeményt, önzővé lesz.

Nem ilyennek képzelém én az életet, és az embereket, hanem azt hittem, hogy a kapoc-

nak, mi összefűzi őket, neve: szeretet, nem pedig érdek.

Ez álman eltűnt, mintha nem létezett volna soha.

Nézeteim átváltoztak merőben; egy ellentétből a másikba estem.

A szenvedés látta érintetlenül hagyott.

Mit érdekelt engemet, hogy anyomorözön-vízektől eláradva a földön, fekete, örökön növe hullámaival mind kisebbre apaszta az öröm és elégtelenség szigeteit?

Mit bántam én, hogy korunk nem igyekszik gátot vetni, a mindinkább fenyegető ár elé.

Miért nem segít egyik ember a másiknak, gondolám hidegen, midőn látja, hogy embertársának háza a hullámok alá akar roskadni; hiszen tudhatja, hogy majdan egymaga ő se fog végezni ellen küzdeni tudni. Láthatja, hogy e közös ellen nem pusztít, csak bizonyos határok között, mint a leomló lavinák.

Évezredes balfogalom következtében, a társadalom csudálatosan összehenyoltatta az emberek érdekeit. Kiválasztani most az egyes szálakat nem bírják, szétvágni a gordiusi csomót nem merik.

Jó, hát érezve szenvedjenek, vagy tengjenek, előlve szívókat...

Dőre ugy is az, ki szívére hallgat.

Hisz ha ép érzülettel a multat vagy jelent tekintjük, köny kell hogy lopózzék szemünkbe, borzadály futja végig tagjainkat, s beköszött lelkünk az irtózat hideg karjai között vergődik, — mig elhal.

Ne törj pálczázt felettem, e nézetekért...

Nem szabad, ha igazságos akarsz irányomba lenni, — perciz se feledned, hogy az ifjúnak szerelme mindene, és abban csalódva, elborul előtte a világ.

Talán a szív eme harczai nem léteznének. E küzdés, és egyik ellentétből a másikba való

esés ismeretlen lenne, ha a társadalomban a rosak, vagy legalább gyávák, és könnyelműek annyi ferde nézete nem szentesített volna? ... Oly elvek, miket bizvást bűnnek is nevezhetnénk, nem lennének elfogadva. — Elvek, mik máris ezer meg ezer szenvedésnek forrását nyitották meg, és nyitják meg naponként, mik elkövítik szívünket, az önzésnek oltárt emelnek, s a legszentebb érzelmeiket gúnnyal tani-tanak. Hullna csak porba e bálvány, lenne erőnk hiúságunkat legyőzve, nemesb eszünk szózá-tára hallgatva, a testvéri szeretet szent hité-követni; oh akkor kők milliói fölszáradna, sok szív, mi vérezve hal el most, örömtől repesne, s a föld új, virágzó alakot öltene...

De ez mind ábránd, mit az élet kinevet, s mire a tapasztalat száraz gúnnyal feleli:

„Nem lesz így akkor, midőn az ember meg-szűn ember lenni, s angvallá lesz.”

De addig, mig az önzésnek oly nagy tér nyílik, mint korunkban, kár a boldogságról csak álmodozni is; addig nyílt szív nem fogad a világban; az emberek ellen bizalmatlansággal kell véteznünk magunkat, és tartózkodva lépni körükbe, nem tudva, közülük ki barátunk, ki ellenségünk? mit nem keblünk hajlama, hanem az érdek határoz meg.

Ily viszonyok között, a társadalom jelen szerkezete mellett, éppen nem csodálkozhatunk, hogy némelyek kibékülni nem tudva az étellel, ragaszkodnak ábrándvilágukhoz, tulzóká lesznek, s romba dönténének mindent, hogy újat alkossanak. Megfelelkezve a természetről, és az igazságszeretettől elragadtatva, gyakran igazságtalanokká lesznek; mig ellenkezőleg a nagy rész, okulva mások szenvedésén, eltompítja szívét, s közönyös minden iránt, mi saját énjének körén tulesik, s bűnnek tartja a legnemesb szenvedélyt is.

(Folytatjuk.)

lapjani aristocrazia virágzott, addig nem az adó, hanem a csataképeség jött számításba.

Az aristokratikus nép nem csak pénzét, de vérét is adta ingyen, uszara nélkül, azon hazáért, melyet ő constituált.

És az aristokratikus nép évről-évre fogyasztá erejét, vagyonát, kifáradhatalan áldozataival: s jött e század, mely többé nem a vérre, harczra, de a pénzre, és békére számít, mely a vért is pénzen veszi és im e század az aristokratikus népet számban, s vagyonban kimerülve találta.

Ott, hol az ország népe egy nemzetiség volt, csak káosztokat dult fel: de ott, hol máskint állott a dolog, megrontott nemzeteket.

Igy tájékozva magunkat, mint magyarokat, kiválgat felfoghatjuk megbomlott állapotunkat; mert hisz mi magyarok szinte egészen aristokratikus nép valánk.

En az aristocrazia nevét, vagy jellemét éppen nem képzeltem soha csak a grófi, vagy bárói koronák alá, sőt a magyar ősinstitúciók ezen rangokat mostani alakjukban, éppen nem ismerték, kivált a separatioig. Az a szegény székely, ki egy lovával a hegyet szántotta, éppen oly kötelességre érzé magát hona saját költségű védelmére, mint ama nagy ur, kinek kastélya a völgyön uralkodott, és éppen oly büszke volt őseire, és saját nemességére mind a kettő; s ha volt is az életben, a mit egymástól irigyljen, de legalább a „honért halni” dicsőségét nem irigylhet.

Azt a vendégszeretetet, azt a lovagiaságot, azt a közérzést, mit látal a kastélyokban, láthatad saját szerény módja szerint a nemes székely, vagy jász viskójában, s a ki e viskóból kiemelkedett, önként olvadt be azok közé, a kik várakat birtak.

Mert a nemes és nemes közt, kivált Erdélyben a legújabb időkig is, (s ezt a főbb rangot bírók dicséretileg mondhatjuk) nem a cím, s rang tett különbséget, miután a jog csak egy volt; hanem csakis egy-egy uradalom, s a nagy vagyonalappal jobban kifejezhetett miveltet.

De erről beszélnem nem szükség; tény az, hogy a magyar nagyobb része nemes volt; a jobbágy és polgár köztünk idegen népek; s midőn Europa egy részében a polgári, s nép-elem uralmát az aristocrazia kicserélte, a csere egy nép kebelében történt egybeült, s így a nemzet csak ősfarmában, és született nagyiban bukkott, bírhatva új formát, s új nagyokat, s lenyomva a népet, mint szinte azelőtt. Nem úgy minálunk; itt a midőn az aristocrazia elbukott, elbukott a magyar nemzet, mert mind az volt; azon kevés polgár, s paraszt, a ki még van, csak egy csepp a a tengerben. És e nemzet önmagából kászálta nem cserélhet ki kászátjait, sőt maga az ország vagy nép elemeiből se helyettesíti azt, a mit formái által vesztett, és így a nemzeti bukás országos bukás, a polgárra és népre egyaránt kiható.

Ellenben, ha ez az aristocrazia népe, ha nem is mint olyan, de mint hasonló másokhoz, magát megtartatja, — él a nemzet, s az ország.

Nem azt akarom ezzel mondani, hogy tán a régi forma szigorubbán visszaállítandó; éppen e század végzete az, hogy e kérdés eldöntése nem is rajtunk áll.

Ugy megsoványozánk, még hírlapunk tere is oly szűk, hogy egy számban csak félig mondhatom ki, a mit elkezdtem; majd, ha beférek, folytatom.

Dózsá D.

Selyemtenyésztési vizsgálat

Közelebből egy bizottmány jelent meg a Gazdasági-egylet részéről a kath. lyceumban s a helybeli ev. ref. főtanodán az azon ifjak megvizsgálásán, kik a selyem s eperfa-termelés tanából oktatást nyertek.

Föl lévén jogosítva, örömmel közli szerkesztőségünk az említett bizottmány jelentését, mert egyetünknek újból egy udvós eljárását bocsáthatja közre s mert a tárgy azon kívül hogy közhatalu, egy magas állású férfi emléket újít a meg keblünkben.

Ki lenne más e férfi, mint, a fájdalom, már csak néhai herceg Schwarzenberg Károly ö magassága, ki azon személyes vonzalomnál fogva, melylyel szegény hazánk iránt viseltetett s a véle született igazgátszeretettel kiindulva, mintegy belátva a birtokra nehezült terhek súlyosságát, mindent elkövetett, hogy nálunk az okserűbb gazdálkodást gátló akadályokat megszüntesse s ennek meghonosítása által, legalább jövődőt, a terheket hordozhatóvá tegye; ki e cél előmozdítására többször nyújtott Gazdasági-egyletünknek tetemes anyagi segítyt; ki közelebből ez évben is lehetővé tette, hogy oskoláinkban a selyem s eperfa-termelés, elméletileg s tapasztalatilag tanítatva, ebbe a fiatal nemzedék bevezetve, majd az országba szerteoszlóan, az okserű gazdaság e nevezetes ágát bázánknban elterjesztve, népszerűvé tegye.

Hogy a nemes tett sikeréről olvasó-közönségünk értesülve legyen, itt következik a bizottmány jelentése.

Jelentés.

A tisztelt választmány megbízásából a selyem s eperfa-termelési tant hallgatott ifjuság megvizsgálásán a katholium lyceumban úgy, mint a helybeli ev. ref. főtanodában megjelentünk.

Örömmel tesztük meg tudósításunkat; mert az eredmény, tekintve az idő rövidségét, az ifjak s tanárok másnemű elfoglaltságait, kielégítő volt. A tanuló ifjak értelmes, egyszerű feleletekkel bebizonyították, hogy a tan elméleti s tapasztalati részébe okserűleg vezetteték be, s hogy képesekké tetteket azt az életben használni, hazánknak terjeszteni, népszerűsíteni.

A tisztelt választmány határozata nyomán a kath. lyceumban, hol 12 ifja hallgatta az említett tant, kiosztottunk 4 két aranyos ösztöndíjt, az illető tanárok meghallgatásával.

A helybeli ev. ref. tanodában, hol ev. ref. s egysegítűk összesen negyvenen vettek oktatást, 8 ifju nyert ösztöndíjt.

Mellánylatot érdemelnek Finály Henrik s Kócsi Károly tanár urak, kik nem tekintve a fáradságuk után járó díj csekélységét, egész buzgalommal tanították az ifjaknak a tan elméleti részét.

El kell ösmernünk ref. tanár Tunyogi József érdemét, ki, mint országosan elismert okserű tanár nem oktatá, hanem azokat, kik kedvet mutattak a selyemtermeléshez, bogártöréssel, sőt eperfa-levelel is ellátta.

Végül meg kell említenünk kegyesrendi tanár Matusik nep. János buzgalomát, ki egy szobát olcsón, cselezszerűen e célra fölszerelt, abban szép sikerrel bogarakat tenyészt s így utat nyitott a lyceumbeli ifjuság számára a tapasztalat-összeköthetn.

Fájdalommal kell jelentenünk, hogy az egyetünk által hozatott epgrammok, bár mindket tanintézetnél a legnagyobb szorgalommal kezeltettek s ültettek el, sehol ki nem keltek. *)

A Gazdasági egylettől kinevezett bizottmány.

BELFÖLDI LEVELEZÉS.

Szind, jun. 15. 1858. — Ezen kis helység Torda, és Torda-hasadék nevű híres szikla között fekszik. Határán sok kincs van elrejtve, miért gazdasági és ipari tekintetből szót emelni érte nem felesleges. Itt gipsz, építvi való kő, mészkő, fejtőföld bőven van.

A gipsz imitt-amott hófehérén tündöklő a fekete agy-földből ki, s a szindi polgár nem tudja, mire való; miért? azért, mert nem tanul, nem olvas cselezsű gazdasági könyveket, folyóiratokat. E tárgyban társulatnak kellene alakulni, s termelni nagy mennyiségben, trágyázni, eladni, hiszen ezzel szép pénzforrásra lehet bukanni.

Kőbányái nincsenek rendezve, mi nem kevés bajt okoz a vásárlóknak, mert az alkut csak szerencsére teszi; azért e hasznos jövődelemforrást iparrá kellene fejteni a birtokosoknak, s akkor szívesen hasznuk lenne.

Mész-követ senkise éget, okul adják a fahányt. Ez igaz, de ezen lehet segíteni, ha Jára fölöt fát szállítanak, mert arra van elég, és ekkor Torda, Tur, Aranyosszék, Mezőség egy része nem veszi a türei drága meszet.

Fejtőföldjét eddig a görényi, és bati-porcellán-gyár szállítja. Tordán jeles fazekasok vannak, s ha ezzel kísérletet tennének, szép és hasznos lenne, ha porcellán nem is, legalább, a n.-váradihoz hasonló fejtő edényt készíthetnének belőle, s ez által az iparban egy lépéssel tovább haladnának.

A magas kormány kiadta rendelkezést, hogy júliuson kezdve csak is fölből lehet építtetni. Egy pillanatra hajosnak tetszik, s látszik, de hídge fontolás után kiválgatja, hogy Tordán, Szinden, Turban, Aranyosszékben kevesebb jön fölből építtetni, mint fölből. Ezért fel kell karolni, Szind birtokosai, a kor kívánatát, — nyíltatok rendezett

*) Elég sajnos, sőt kárbaáztató az az, hogy az illető magokereskedők, országos érdekekre hivatott egyet irányában is így képesek koczkatatni hitelket.

Szerk.

kőbányát, mészegetést. A természet önként nyújtja áldását kezeltükbe, ne vessétek meg. Se géljete az emberiségen, midálat boldogságotok öregből. Határotoz gabona természetén felette sovány, a gipsz azt dussá teszi, minek jótékony-ságáról meggyőződtek, ha vele trágyázni megtanultok. A tagosítást, mire készültök, sietve hajtásotok végre; egy-két önző és rozszakaratu fondorkodás ne retentessen vissza a dus eredményt és áldást árasztó koreszmétől, mindenütt pártolásra fogtok találni.

Most ennyit; majd többet a természetől gazdag kincsekkel megáldott határotozról. B. I.

N.-Egyed, jun. 28. 1858. — Elmenétek tisztos lelkészeink, arcaikon az egyház feletti gond reddővel, utozaiokon megint a méla esend, s a zsiabadi nyugalom. Elmentek, de itt hagyák magok után a négyezeres csapást kilábolt tanodánk fölvirágzásának biztos reményét. Folyó hó 22-kén tartá zsinatunk utolsó ülését, melynek végeztével az újból hivatalos körökbe távozó esperesek felett hely.-püspökünk áldó szava hangzott el, lelőkre kötvén, hogy figyelmezenek lelkészeik életére, s övják a népet a sülyedéstől, prédikáljanak itt-ott egyházmegyéikben erkölcs, vallás és iskola érdekében; legyenek szemes őrei a nyájnak, gyógyítói a sebeknek, hárítói a villámoknak, buzgó vallásanitők és jóemberek; szorítsák reá a papi öltönyű béhozott átviláslésre pongyola-öltönyű papjait; végre köszönetét mondá, hogy az enyedi lakosság és az egyházok oly szívesen fogadták. Ezt a generális notárius és az egyház-közi esperes köszönn beszédjei követték, és t. t. Péterffy József végezte, ki a zsinatot Várhelyre, mint hová következni, meghívta; ezután püspök h: ur szállásán a tanító-kar tiszteltkedett, s ígyis búcsút vett a jeles főpásztor, a kinek jelenléte elfelejtetlen maradt!...

Midőg közelebb jön hozzánk sötét arczával, véres könyveivel a legfelelőbb inség. Pénzünk csak meg, ki, de hozzánk nem jön semmire; gabonapiaczunkon, hol ezelőtt 2—300 szekér volt, most alig van 20—25; a közelebbi 3—4 hó alatt piaczunkon 2—3 ezer mérő gabonával kevesebb vétetett meg; a borkezelésnek semmi jövője, a borkoreszmák száma napoként fogy, szaporodik a szesz-áruhely, mit nem csak az alsó népréteg látogat meg mámorba fojtni gondjaival a szellem erejét, hanem még polgárainkat is, szűk lévén a pénz, oda ösztönzi a vágy, kevesb a bétvétel és több a kiadás.... de miért számítunk tovább, ugy is elég súlyos a köny, mi a szegény levelező szeméből e halvány lapra hullt!...

Tudom, hogy e lap a polémiát nem szereti; de tegyen szabad a M. F. 234 számában a jegy alatt közzé tett sértő levélre felelem. E lapok 50-ik számában jött levelemből a iminnen-amonnan kikap egy pár sért, vegyíti ott nea létezővel, összefűzi, s helyette a papjagot támadja meg sértetőül kitételekkel. Alapul fölveszi eme szavaimat „városunk, egyházközpontunk... oly asztalt adott, melyre a legidősebb esperesek se emlékeznek.” Ennek igazságát a távolból kár kétségbe hozni. Azt hiszem, mindenki érti, miként nem is egyebet fejeztem ki vele, mint egyházközpontunk tehetősb tagjainak, s áldozatkész nagyainak (gr. K. S., T. a. b. K. I.) egyházunk s vallásunk képviselői iránti generozitását.

Mondja meg nekem a ur, ha egy önnök boldogságáért fáradó egyén a távolból önhöz jön, nem a tisztelet adóját fizeti-e le az iránt, ha a szükségessékel minél jobban igyekszik őt ellátni? Azt hiszem, hogy a derék esperesek, kik egyházi ügyeinkért tanácskoznakodók hagyak el a családi tűzhely vonzó melegét, megérdemlék, hogy magyar vendégszeretettel fogadtassanak. Ez nem ívás s mulatozás! s nézze meg a ur a jegyző-könyvet, ott megláthatja, hogy e sz. zsinat egyháztörténetünkben soká nevezetes maradt, s az utókor számára többet hagyott fenn, „mint az asztal hőstetteit” smutassa fel, hol az a zsinat, mely ne teljesítette volna köteyét. Szavaimat csak a nem-nemes gyanúsítás magyarázhatja idáig. Koránse felejték el sz. zsinatunk tagjai, hogy miből állott az eredeti egyház, jobban tudják mint a, ki azt se látszik tudni, hogy a reformátum nem 300 hanem 341 évvel volt ezelőtt, és hogy most se felejték el az első egyház felé közelebb-közelebb jutni, bizonyítják a nép és papjag erkölcsi érdekére, az isteni-tisztelet egyszerű, lelket-emelő, hatályos kiszolgáltatására tett intézkedések. Szavai csak azt bizonyítják, hogy a ur egyházi intézkedéseink tudásában járatlan. A mit a papjag összebeszéléséről szól, kohlomány, mit visszaütások magam s mások nevében. Egyházunk, melyben szabad választás volt, nem érzette, nem érezhet a „tudorok, professzorok”, „jármát.” Ez a szabad választás eszméjével össze nem fér! Mit ért ön ez, alatt „tudósok”?

Hát a papok közt nincsenek tudósok? Miért szól ön dalidókról és fáklás-zenéről? Az én levelemben csak „dalidó” jön elő, ez jótékony-célra tartatott s a papok nem vettek részt benne, csak pénzökkel; fáklás-zenéről emlékeztet sincs egész levelemben. Mit ért e kcsinyító szó alatt „magafele”? Különben önnel, ki egy köztiszteltben álló espereset és papi gyulost ily hangon támad meg, nem akarok pusztá feleselésekbe bocsátkozni, sőt remélem, hogy máskor a gondolkodásban fog írni, igaznak tartván azt, a mit

Cooper mond „The greatest passion soon wears off.” Azt hiszem, hogy a ur átlátja ez idézett mondatból, hogy esmérjük őt. r. I.

N.-Szében, jun. 16-kán, 1858. — A szelid béke udvarasztó hatásának örvendének ma mindazon lakói e városnak, kiket az olvasás győnyörködtet, s kiknek fölönt szellemi szükség-eik közé tartozik anyai nyelvköz szépirodalmi termékeiben keresni élvezet.

Még a mult hó végső napjai összealakulva találta a helybeli magyar olvasó-társulatot, mely 1848 óta az akkori körülmények miatt szétoszlóva, s szép könyvtára használatán kívül vala, de a nagyméltóságu cs. k. helytartóságnak közelebből tisztelt kegyes engedélye folytán régibb hatályába tökéletesen visszaállított.

A társulatnak szabályszerűleg összeállított választmánya rendelkezett a fenmaradt mintegy 1000 darabból álló könyvtár számbavétele és fenntartása, ugyszintén új munkák megszerzése iránt.

Tagjai szép számmal szaporodtak, s így új élete biztos jelenségeiből mise hiányzik.

Es mindezeket a nagyméltóságu kormány iránti hálás érzés kifejezésén kívül azért kívánja a társulat köztudatra jutatni, hogy egyfelől az egyetnek régibb részvényesei, az általuk ápolott könyvtár állapotáról tudjanak; másfelől, hogy azok, kiknél az 1848-dik év előtti időből a könyvtár műveiből darabok rekedtek meg, azokat visszaszolgáltassanak siessenek.

r. I.

KOLOZSVÁRI NAPLÓ.

— Telegrafi tudósítás szerint elhunyt kormányzónk ö magasságának halotti innepélye Bécsben, jun. 28-án délután 2 órakor tartatott. Az egész garnison két hadosztályt képezve állott ki, a vezényelet Württemberg herceg in-tézvén. Egy gránátos osztály, a 19-ik ezrednek, (melynek az elhunyt volt tulajdonosa) nagy számu tiszteivel Olmücből Bécsbe rendeltetett. Ö cs. k. a folsége személyes jelenléte tette a gyász menetet kiválólag innepélyessé.

* A magas cs. k. fő-kormány, és a belügyminiszterium intézkedés folytán, több szak-tudós he fogja utazni a határhegyvidék Erdély felé eső részét. Ezen vállalat, nem csupán föld-tani czélok elérésére fog törekedni; hanem több magyarországi tanár a budai polytechnicumból, és a reáliskolától növény- s állattant, geodasiát, ásvány- s földtant, földrajzot s meteorológiát illetőleg egyesült. Az expedicio, ellátva a tudomány minden kívánalmainak megfelelő eszközökkel, az egész augusztus és szeptember havakat feladatának szentelendi. Nyomozási tárgyát a Marostól a Tiszaig terjedő hegyvidék képezi. A vállalat eredményei egy térképek- és tervekkel ellátott nagyobb szerű munkában fognak közzétettetni.

— A mult számu lapunkba egy kis értelem-zavaró hiba csuszott be, t. i. a „Kolozsvári napló” rovatban az mondatot, hogy a „Görökül erdélyi” naptárára gyűjtők az előfizetési pénzeket küldjék be; minthogy előfizetési iv nem-bocsátott ki, hanem csak aláírás; tehát az aláírás-gyűjtő t. cz. urak is az aláírás ivet-kezt sziveskedjenek f. hó 15-éig Stein urhoz beküldeni. A példányok árát pedig csakis az átvételkor fizetni meg.

* A „P. Ujdonságok” hátszegvidéki levelezője az ottani állapotokról a legszomorítóbb közleményt adá. A büntettek, mik bázánk e klasszikus vidékén, ugy látszik, napoként elkövetetnek, a büntető törvény irgalmatlan szigorát mind inkább felhívják. A mult télen Klopotiva nevű helységben egy éjjel a vagyonos molnár 1000 frtig rabolták ki, s végül nyakát vasvillával a földhöz szegezvén, ugy hagyták ott verében; a rablóknak soha nyomukra nem lehetett akadni. — Nem mult el egy hét, s Malomvizen, a Kendeffy-család havasi inspektorát rabolták ki 800 frtig. Mint később kisélt, klopotivai legények voltak. — Ezt követte most a tavaszon „a klopotivaiak nyilvános felkelése” a bilákból (miből zsinidelyt hasitának) tizedet követelő birtokosok s velek volt csendőrok ellen, a hol a dolog annyira ment, hogy csak nagyobb erőnek sikerült, „a pópabiztatására” fel-támadt oláhok, miután kettő közülük lelövetett, s egy bajonettel leszurattat, miközben egy csendőri is fején tetemes sebet kapott, lecsendesíteni, s a czinkosokat elfogni. — Ez alig telt el, s borzavá lehetne látni, hogy az erdők ma itt, holnap tova kezdenek gyulni, iszonyu kár-ra a birtokosoknak és az egész vidéknek. — Több felsorolt büntettek közt nevezetes még azon rablási merény, mely benn a Zsil völgyében, az oláhországi határszelen, Urikán nevű havasi faluban csak most junius elején történt, a nap alkonyodtával. Egy tehetős oláhcsalád lakik itten, melynek munkás tagjai munka után látva elszédettek, s csak a gazzasszony maradt honn, éppen vacsorakészítéssel foglalkozva, midőn eláterem nyolcz fiatal rabló, kik a szegény nőt addig kintozták, izzó vassal süntögették, míg elő nem adta valami 2000 litra menő pénzét, de a cselédség a marhákkal a határról éppen

hazaérkezésén, lármát ütött, mire a rablók futásnak vetették a dolgot, de a lármára sereglő szomszédokkal egy pillán találkoztak, kiáltó a menekülésnek a vízbe kezdetek ugrani, de egy épen ott lévő földmérő munkavezető, ügyes magyar ember, egyszerre reászkokott a pallórlól, és saját élte kockázatával (mert a rabló késével hozzádöfött, de nem találta megcsipé a gazembert, egy másikat egy erdőszélre lött le, hogy halva maradj, s még egy harmadik is lövést kapva, s maga után véres nyomokat hagyva, szaladt el. Másnap az elfogottat vallaták. Valószínű röviden az megkérdezték, hogy ő oláhországi, valamint egy cimborái is, a kiket, névszerint 70-et, nevezett meg.

KÜLFÖLD.

Franciaország. — A párisi konferencia ülései e pillanatban hihetőleg újabb elkezdődtek. Fua d pasa már jun. 25-kén könnyebben érzi a torkát, s általában hittel, hogy 29-én vagy 30-án ismét beszélhet a diplomaták hangversenyében. Minden oda mutat, hogy a következő hetedik értekezleti ülés nem csekély fontosságú lesz. Mintán a hat eddigi ülés minden eredmény nélkül maradt, át kezdik látni minden oldalról, hogy az európai nagy seb-orvos-gyűlés neveltségessé teszi magát a világ előtt, ha hogy feladásának az eddigi módon iparkodik elegettenni, — ekkor valóban nagyon kár, a kies nyári hónapokat a Walewzski gróf kabinetjében izzadni által, a mely ugyan a legművészebb csinnal egy hűs barlanggá van átválasztva, de azért még se állja ki távolról is a hasonlatot azon üdítő nyári intézetekkel, miket egy francia grófnál sokkal hatalmasabb ur, diplomaták és nem diplomaták számára, elrendezett. Állattak tehát, mint mondók, hogy az eddig követelt uton semmire leendő elérhető. Walewzski gróf azért utasítást kapott a császártól, hogy a közelebbi ülésben erőiesen lásson a dologhoz és siettesse az eldöntést; Franciaország nyilatkozta és körülmenyesen előadta már, mi legyen a célja; a többi hatalmak eddig a javaslatok ellenzésére szorítkoztak a nélkül, hogy más tényleges tervvel állottak volna elő. Walewzski most már ily pozitív nyilatkozatokat akar előidézni minden áron; tudni akarja, mit akar tulajdonképpen mindenik kormány, hogy abból aztán ki lehessen venni, ha vajon hihető vagy általában lehető-e valamely egyetértés. Mintán az összes meghatalmazottak a közbejött szünetezés alatt ráérkezettek a a kellő utasítások megszerzésére, remélhetni, hogy a hetedik értekezleti ülés egyik vagy másik oldalra néző eldöntő leendő.

— Párisból írják: A jelen körülmények között talán némi figyelmet érdemel, hogy az itt mulató Bibesco hg. a legbefolyásosabb románok egyike, mostoha leányát Murat Joachim hűghez, az egykori napolyi király unokájához fogja nőül, adni. Bibesco második neje Ghika leány, s az anyja Rasponi gróf mátkájának. (Rasponi gróf fia a Ravennában élő Rasponi grófnak és Joachim király második leányának.)

Páris, jun. 25. Azon számos meglepetések közt, melyeket a császár Espinasse tük elbocsátása óta Delangle, Devienne s mások kinevezetése által a francia nemzetnek készített, kétség kívül legjelentékenyebb Napoleon hercegnek Algir miniszterévé kinevezetése. Az első terv, mely szerint a herceg mint helytartó menendett Algirba, június 21-kén a minisztertanácsban elvetetett. Az új miniszter azonban nem lesz tisztársai mellé, hanem annyiban fölérő rendelve, a mennyiben a császár távollétében ő elnöklend a minisztertanácsban. Alatta két főigazgató állandó, kik közül az egyik az algiri, a másik a többi gyarmatok munkálatait végzendő. Az új miniszterium székhelye Párisban a palais royal lesz. Mi magát a herceg állását illeti, ő hol Párisban, hol Algirban fog székelni. Állítólag szándéka a többi gyarmatokat is beutazni. Mindenesetre pedig minden évben többször elmenend Algirba. Hallomás szerint igen sokat tettek a dolgok e fordulatára a titkos tanács tagjai. A herceg ez által belevonatik az ügyekbe, s alkalmat nyer a maga szellemi tehetségeit kifejejteni.

Ezen kinevezés Párisban rendkívüli hatást gyakorolt. Az ez esemény fölötti öröm különben nem annyira azon jövőt illeti, mely abból a gyarmatokra háromolhatik, hanem inkább ezeken kívül keresik ő kinevezés jelentőségét. A herceg ekkorig távolartotta magát minden ügyektől és sokan azt hiszik, hogy ő most csak jelentékeny engedmények folytán lépett be a kormányba, mely lépése e szerint határozott győzelme lenne azon iránynak, melyet már Espinasse elbocsátása jelölt. A „Presse“ szerint a herceg a császár helyettese s jobb karja lesz, s e helyzetben bizonyára mindenemű szabadságnak szószóloja marad. A „Patrie“ ezen bizonyosan jó hatást teendő észrevételt teszi: „A hercegnek, ki szabadelvűség hírében áll, kormányba lépte és Delangle kinevezetése azon rendszerki-elégítő módosítását jeleli, mely ezelőtt öt hónappal lön a belügyekre nézve elfogadva.“

Anglia. — A felsőház június 24-diki ülésében lord Malmesbury ismét vizsátért a rabszolgakereskedés ügyére, előterjesztvén az ez ügyre vonatkozó francia hivatalos jelentést; a lord közlése kétségtelenül módosította az őt úgy, mint a tagok nézeteit, a mi a föllázadás és a Regina Coeli elfogatásának részleteit illeti, de magát a kérdés velejét illetően, úgy látszik, éppen nem változtatták véleményüket. L. Brougham és lord Grey fenntarták korábbi nézetüket azon kiköltöztetési rendszer jellemére nézve, melyet Franciaország gyakorol és Anglia ellenéz, mindamellett elismerik, hogy lehetlen e tekintetben határozott véleményt alkotni, mivel a vizsátat történt. L. Brougham e végett két biztosnak, egy angol és egy francziának kiküldetését indítványozza, kik a közvéleményt fölvilágosítsák. Ez indítványnak a felsőházban nem lett következménye, de a kormány aligha tekintetbe nem fogja azt venni.

A londoni lordmayor a miniszterek, a diplomatái testület, s fényes vendégtársaság tiszteletére lakomát adott, melyen azonban gr. Derby és Disraeli nem jelent meg. Sir J. Pakington, az admirális első lordja, választott a flottára mondott beszédre, beszéde végén kijelentvén, miképp Anglia viszonyai a külföld iránt nagyobb részt, habár általában nem, kielégítő természetűek. Másrészt azonban Anglia méltósága és hatalma, valamint területének nagysága és óriási kereskedelme, mindezekből pedig a béke érdeke megkívánja, hogy a hajóhad teljes erejében föntartassék. A lordmayor ezután ő fels. kormányra ívott áldomást. A korona jelen tanácsosai, ugymond, gyorsan emelkedtek föl a nemzet becsületében, miután egyetlen törekvésük oly rendszabályokat fogadni el, melyek minden osztályra nézve hasznót hozók, s ha a jelen minisztereket még néhány évig hivatalukban meghagyják, azt hiszi, nem lesz oka az angol népnek megbánni, hogy ők a kormányra jutottak. A lordkancelár gróf Debryre mondott dicsőítő beszéddel felelt, végül lord Malmesburynek ügyességét emelvén ki, melylyel ő az Anglia és Franciaország közti viszonyban fölmerült felhő toloszlata és a Cagliari-ügyet befejezte. Erre a lordmayor a diplomatái testületet éltezte, különösen a török és francia követekhez fordulván. Mussurus válaszul Angliának a jogot biztosító béke fentartására irányzott törekvésémetelte ki; Pelissier tábornagy pedig, ki fölkelésekor általában tetszéssel fogadtatt, szerencsét kívánt magának, hogy ezáltal Pendszab meghódítója és Delhi meggyőzőjével találkozhatott. Ő, bár nem élt Angliában oly sokáig, mint Mussurus ur, mégis némi jogot hisz bírhatni arra, hogy magát honosítottnak tekintse, már azon fegyveres pajtáságnál fogva is, mely Krimában az ő és az angol csapatok közti létezett. Az ott ontott vér fölszentelte az Angol és Franciaország közti barátságot. A lakoma végén Walpole a parlament tagjai tiszteletére mondott toszólt köszönte meg.

A „Times“-nak Kalkuttából, jun. 13-ról írják: Shah Jehanpur 11-én az ostrom alól fölmentetett. Han-Bahadur s

Nena-Szahib, az ama hely ellen intézett megtámadás alkalmával megverettek. Luknó, Grant távolléte alatt 25,000 lázadó által fenyegetett Begum alatt. Rop-pant hőség uralkodott, annak következtében nagyon szenvedett a helyőrségi csapatok egészségi helyzete, melyek 2,000 főnyi gyalogságra apadtak le. — Sir Colin Campbell folyó hó 18-kán Futtighurbán volt. Ezen hely, s Mahomed között 10,000 főnyi ellenség állott. Campbell átment a Gangesen, Omer-Szingh Anizhurból a Bombay-i utat fenyegette. — Rose 14-én a Kallitól nem messze állott az ellenséggel szemben. — Pendszabban egy ezred összeesküvése fölfedeztetett, s elnyomatott. A sumbai radzsa nyíltan fellázadt.

A „Daily News“ a francia készüléket úgy magyarázza, hogy vannak bizonyos függőben levő kérdések, miket csak tengeri hatalmasságok intézhetnek el. Van különösen két roppant birodalom, melyekre a nyugati polgárisodással való érintkezés bomlasztó hatást tesz, — a török és a chinai birodalom. Franciaország nézete szerint mindkét birodalom végre is Lengyelország sorsára jut, s ez esetben Franciaország nem mellőzheti a beavatkozást, követve ama gyakorlati maximát: „legyen lúd ha fejér, egység meg ha kövér.“ A francia készülődés, mond a „D. N. Z.“ csak természetes visszahatas a mi kizárólagosságra törekvésünk ellenében a földközi tengeren. Mi a török birodalom épsége fentartását kívánjuk, ellenségnek tekintjük, a ki abban kétkedik. Okosabban tennők, ha megtanítanók Törökországot, mi módon engesztelje ki és kormányozza ellenszegülő alattvalóit, s hogyan nyerhesse azokból azon pénzügyi és katonai erőt, a mely nélkül a szultán hosszasan nem állhat fenn.

— Truelove és Tsorzevzski londoni könyvkereskedők pereinek, a királygyilkosságot magasztaló rópiratok kiadása miatt, jun. 22-én kell vala esküdtészek elé kerülni; s már rettegett minden azon botrány megújulása miatt, a mely akármilyen leendő a per kimenetele, a csatornán innen, s tuli kormány tekintélyének okvetetlenül ártott volna, azt akarván az elhírt Edwin James ügyvéd bebizonyítani, hogy a királygyilkosság tana, mely ama rópiratokban le van rakva, az államesiny eseményeivel indokolva látszik. A francia menekültek már is el nem rejtethő örömmel üdvözlék az alkalmat, hogy Lajos Napoleon személyes jellemét angol törvényszék előtt történeti tényekkel lehet illusztrálni. Azonban a pernek elejtését, mint látszik, tanácsosnak tartották, mert 23-ról írják, hogy a fenn említett könyvkereskedők, már a per megkezdése előtt, a gúnyirati vád alól felmentettek, miután kinyilatkoztatták, hogy a rópirat megjelenését sajnálják, s gyilkosságra igazni nem volt szándokukban. Okos a tüzet nem piszkálja.

Oroszország. — Az „Independance“ nagytáskának mondja a lengyelországi tudósításokban terjesztett azon adatokat, melyek az orosz csapatoknak mindig tetemes összehvonásáról beszélnek a galicziai határszélen, és a melyek közül egy legközelebb már azt is állította, hogy a különböző csapat-parancsnokok már arra is parancsot kaptak volna, hogy katonáik fegyvereit fenessék és élesítsék. A belga lap párisi levelezője azt mondja, hogy Sándor császár, miután Archangelbe tervezett útját bevégezte, Lengyelországba menend, s ő felsége jelenléte tiszteletére vonattak össze csapatok gyakorlatra Lengyelországban, nem pedig a galicziai határszélen; noha megengedi a belga lap, hogy Ausztria magatartása ezen nagyobb erők összehvonásával, nem ugyan fenyegetésképpen, hanem ovatosság szempontjából, némi egybefüggésben lehet.

UJ POSTA.

A francia sajtó még mind lövöldözi nyilait a csatornán-tuli szövetségesre, s a kinek kemény bőréről e nyilak nagy része

a dühös lövészekre pattan vissza. Jó ember lehet valóban, a kit minden cselédje dicsér. Hogy a „Regina Coeli“ fekete ügyét fegjérre mossák, jobb ügyre méltólag izzadnak a francia lapok, s el akarják hitetni a sok angol Tamással, hogy csakugyan a nevezett hajó négerrei mind kölcsönös egyezkedés útján szálltak hajóra, hogy francia gyarmatok szabad munkasai legyenek. Nem tudják, vagy nem akarják tudni a francia lapok, hogy Liberia „szabad republikanusai“, magok is szintén fekete rabszolgákat tartanak, s emberhussal üznek kereskedést.

A francia lapok nagy része azzal hizeleg magának, hogy Napoleon herceg föllépte a politikai élet színpadára rendszer változást jelöl, s a kormánykocsi rudja szerencsésen meg van fordítva. Csak nem történt legyen „későcskén“ a kanyarodás. A „Presse“-l, ezen Napoleon hűghez legbensőbb viszonyban álló lapot, újabb árulhatják az utcán, s nincs minden jelentőség nélkül, ha e lap ily pillanatban ezen nyilatkozatot teszi: „Europa jelen nehéz helyzete rettentő eseményekre adhatna alkalmat, s azért nagy nemzeti érdek volna bent az országban az elégtelenség minden okát előre elenyésztesíteni.“

— A közelebbi lord-mayori lakomán Malakoff hg. alig győzte az Angliának hízegő sok bókkal, s ha John Bull valóban oly orosz, milyenné őt francia lapok csinálják, mindenesetre elég erősnek is kell lennie, ha vele szemközt csak kellemetést tudnak mondani, s csak akkor szidják, átkozzák, midőn egy széles csatorna által látják magokat a rettegett ellentől elválasztva. Feltűnő az, hogy Derby s Disraeli urak a polgárgyarmatokat csak távol-létökkel kívánták dicsőíteni, s Pakington baronetre hagyták, mindazon szívreható barátsági nyilatkozatokra viszonozni: hogy — Anglia mindenesetre készszen áll, s hogy az Európának legtöbb hatalmával, de mégis nem mindnyójával, a legjobb egyetértésben van.

— Irják, hogy valóban lázas azon tevékenység, mely a bresti hajógyárakban uralkodik. Hetezer munkásnál több van ott most, mint rendes időkben. Az ottani vidéken nem is kételkednek a háboru kiütéséről.

— Egy francia lap okoskodása szerint az amerikai unio oly erőtelj, hogy a mormonokkal, ez Isten csodabogarai-val se képes birni, — Anglia pedig mindenben hátrál az amerikai elől, mit késnek tehát Franciaország az oly gyenge szomszéd invasiojával! Egyébaránt az unio elnökének a congressushoz intézett jegyzéke jelenti, hogy Cumming kormányzó a mormonok városát megszállta. A mormonok legújabb hírek szerint Sonora felé vándoroltak ki.

— A kándiai zendülés a portát sokra terjedő engedményekre kényszeríté; a zendülők kívánatinak nagy része meg lön adva; Veli pasa elmozdítva, a hat-humayum tökéletes életbe léptetése, a fegyverhordatás szabadsága, s keresztényének a muzulmánai egyenjogusultása megígérve; mindez azonban nem biztosíthatja a portát a csendnek állandósága felől: a kereszténynek nyögni fognak ezután is, pedig koránt se olyan betegek, mint a hogy nyögnek; a muzulmánok pedig fel vannak bősztelve, hogy a keresztényen ebek immár egyenlők lesznek velők, s kihágásokra vetemedhetnek. A porta tehát kénytelen a megszállott állomásokat továbbra is fegyveres kézben tartani. Törökországot „beteg ember“-nek hívják; ám legyen, de minden esetre legalább jó gyomrának kell lenni, hogy ily sok kemény dolgot mege-mészthet.

NYILTPOSTA.

Kis J. ur előfizetése melletti levele, záratékkal együtt, kiadó-hivatalunk által kézbesítetett.

Bécsi börze. — Junius 30-dikán. Erdélyi urbéri papir 80. Magyar urbéri papir 84³/₄. Nemzeti kölesön 83¹/₄. Arany 7¹/₄. (darabja 4 frt 50³/₄ kr) Ezüst 4³/₄.

Felelős a szerkesztésért BERDE ÁRON.

Urbérképpótlási tőke-utalványozás.

A kolozsvári cs. k. megyei törvényszék utján özv. Biró Istvánnak szül. Gálfi Máriának magyar-közép- és felső-petardi b. u. 1142 ft 36 kr., — Zöldi Dánielnek magyar-régi b. u. 974 ft 1 1/4 kr., — Nagy Dánielnek ó-nádosi b. u. 649 ft 13 kr., — özv. b. Kemény Simonné gr. Teleky Anna örökösének ajtoni, m.-valkói, meregyó-alkói, kalota újfalvi b. u. 10874 ft 19 kr. urb. kárp. tőke és járuléka utalványoztatik. A követelések beadandók aug. 6-ig. Targyalási nap nov. 24-ke d. e. 9 órákor.

A kolozsvári cs. kir. megyei törv.-szék utján Gracza Krisztina Gyulai Józsefnének, s Gracza Borbára ifjú Horváth Dániel özvegyének, mint gyermeke gyámjainak marótlaki, meregyói birt. után 398 ft 48 kr., — k.-szent királyi, k. földi, kökényesi, b.-hunyadi, magyarokereki birt. u. 5416 ft 39 kr., — Mohai Teréz Tóvisi Lőrinczének nagy-petardi b. u. 1625 ft 25 kr., — b. Jósika Borbára özv. gr. Kálnoki Józsefnének dezmeri, pusztai, szamosfalvi, szoboki, t.-szenkirályi birt. után 10632 ft 37 kr. urb. kárp. tőke és járuléka utalványoztatik. A követelések beadandók aug. 2-ig. Targyalási nap nov. 13-ka d. e. 9 órákor.

A sz.-udvarhelyi cs. k. megyei törvényszék utján Bocskor Sándornak csikdólnai birt. u. 1126 ft 32 1/2 kr. urb. kárp. tőke és járuléka utalványoztatik. A követelések beadandók aug. 2-ig. Targyalási nap okt. 22-ke d. e. 9 órákor.

A kolozsvári cs. k. megyei törvényszék utján gr. Thoroczka Miklósnak alsó- és f.-szolcsavai, és a podsági, borévi, vidalji, lunkai, t.-szenkyörgyi, thórczói, bedellői, gyertyános, n.- és k.-oklói b. u. 130214 ft 18 kr., — egerbegyi, gy. szentkirályi, berkeszi birt. u. 5839 ft 42 1/4 kr. urb. kárp. tőke és járuléka utalványoztatik. A követelések beadandók aug. 6-ig. Targyalási nap okt. 8-ka d. e. 9 órákor.

A kolozsvári cs. k. megyei törvényszék utján Miklós Farkasnak nagy- és kis-deveseri, szépkényerő-sz.-mártóni birt. u. 1093 ft 7 1/2 kr., — erdőszombatellki b. u. 285 ft 25 kr. urb. kárp. utalv. A követel. beadandók aug. 6-ig. Targyalási nap nov. 29-ke d. e. 9 órákor.

A m.-vásárhelyi cs. k. megyei törv. szék utján báró Radák Istvánnak m.-bérnyei, spinzyi, pannádi, szépmézei, b. u. 17492 ft 17 kr., — mikészászi, lunkai, lodormányi, 6-büköszi, keszleri b. u. 26219 ft 42 1/4 kr., — szászvesszősi birt. 1101 ft 2 1/4 kr., sövényfalvi után 99 ft 40 kr., — Vándor Noriunak balástellki birt. u. 315 ft 39 kr., — Gálffy Józsefnak és neje Réty Juliánának lankai, gyulási b. u. 735 ft 30 kr., — Máeffy Ágnesnek hosszauzzói, glogoviczai birt.

után 156 ft 19 kr., — Imecs Rozália örökösének lodormányi, lunkai b. u. 470 ft 38 kr. urb. kárp. tőke és járuléka utalványoztatik. A követelések beadandók auguszt. 2-ig. Targyalási nap okt. 22-ke d. e. 9 órákor.

A szászvárosi cs. k. megyei törvényszék utján b. Bornemisza Ignácznak botizai birt. u. 1213 ft 7 1/2 kr., — Farkas Zsigmond örökösének magurai birt. u. 400 ft 37 kr., — Balia Ignácznak n.-rápolti, topliczai, berekszői birt. u. 4317 ft 48 kr., — Farkas Samunak n.-tőti magurai b. u. 243 ft 44 kr., — Duntsa Györgynek k.-oklói birt. u. 18 ft 16 kr., — Lukács Narcissa Rády Andrásnak f.-farkadini, gauricsai, pojenyi b. u. 2288 ft 8 kr., — Barcsay Ákosnak al-pestesi, popeldi b. u. 7716 ft 34 kr., — özv. Krisztián Pálnak krisztóri b. u. 282 ft 55 kr., Eisler Jánosnak örményei b. u. 920 ft 22 kr., — Visky Zsigmondnak szüligeri birt. után 136 ft 15 kr., — Ungur Káspárnak lindsinai birt. után 535 ft 56 1/4 kr. urb. kárp. tőke és járuléka utalványoztatik. A követelések beadandók aug. 10-ig. Targyalási nap okt. 16 és 18. d. e. 9 órákor.

A kolozsvári cs. k. megyei törv.-szék utján özv. b. Kemény Dénesnek m.-g.-monostori, o.-g.-monostori, bedecsi, jákótelki b. u. 5004 ft 52 kr., — Boér Elek és neje Tarsoly Juliánnak m. nagy-csácsi b. u. 3205 ft 2 1/4 kr., — Tarsoly Sándornak n.-oklói, magurai, f.-petardi, berkeszi, pusztai egresi birt. u. 6750 ft 35 kr. urb. kárp. tőke és járuléka utalványoztatik. A követelések beadandók aug. 2-ig. Targyalási nap nov. 19-ke d. e. 9 órákor.

A m.-vásárhelyi cs. kir. megyei törvényszék utján Csanádi Eszter özvegy Iszlai Lajosnak borzasi, sárosi birt. után 3525 ft 51 1/4 kr., — Lendvay Mária özv. Vitta Zsigmondnak haranglábai b. u. 285 ft 57 kr., — özv. Pongrácz Pálnak f.-kapolnai, gálfalvi b. u. 1714 ft 3 3/4 kr., — Benkő Samunak kienesi b. u. 259 ft 11 kr., — Muzsnai Jánosnak dérfalvi, laczkódi, pocsfalvi b. u. 541 ft 20 kr. urb. kárp. tőke és járuléka utalványoztatik. A követelések beadandók aug. 16-ig. Targyalási nap okt. 16-ka d. e. 9 órákor.

A maros-vásárhelyi cs. k. megyei törvényszék utján Felszegi Ágnes özvegy Thuróczy Imrénének búzás-besei, bordi, gyulási b. u. 993 ft 53 kr., — Melankovics Apollonia özv. Nagy Sámuelnek mikészási b. u. 256 ft 51 kr., — Száva Pálnak Kabos Károlina jogositottjának szamos-telki birt. u. 458 ft 54 kr., — Gál Jánosnak náznánfalvi b. u. 1104 ft 20 kr., — a schónau evang. egyháznak schónau b. u. 160 ft 7 kr. urb. kárp. tőke és járuléka utalványoztatik. A követelések beadandók aug. 18-ig. Targyalási nap okt. 18-ika d. e. 9 órákor.

A brassói cs. kir. megyei törvényszék utján gr. Teleki Gyula és Sándornak streza-keres-sorai, oprai, a. és f.-árpási, storei, szeszcsori, t.-resei b. u. 139627 ft 56 1/4 kr. urb. kárp. tőke és járuléka utalványoztatik. A követelések beadandók aug. 1-ig. Targyalási nap okt. 1-je d. e. 9 órákor.

A zilahi csász. kir. megyei törvényszék utján Guthi Antalnak tasnád-szarvadi, balásházi birt. után 270 ft 5 kr., — Holczinger Mária Bálint Eleknének cigányi b. u. 9222 ft 12 kr., — Matolczi Lászlónak magyar-kezei b. u. 230 ft 5 kr., — id. b. Weselényi Miklós örökösének zsidói, sz.-udvarhelyi, solymosi, kucsói, paptelki, nyirszidi, karikái, prodánfalvi, ciglénny, zsákfalvi, turbuczai, rónai, hosszufalvi, kis-gorostói, b. u. 128040 ft 14 kr., — Jakab József Viski Lajosnak domoszlói, uj-nemethi, diósdói b. u. 630 ft 53 1/4 kr. urbéri kárp. tőke és járuléka utalványoztatik. A követelések beadandók aug. 15-ig. Targyalási nap okt. 22-ke d. e. 9 órákor.

A dézsi csász. kir. megyei törvényszék utján 1) Dr Szűcs Sámuelnek mátyai, pestesi, b. u. 958 ft 27 kr., — 2) Várad Samunak felőri b. u. 450 ft 36 kr., — 3) Jármai Mózesnek domoszlói b. u. 1220 ft 10 kr., — 4) b. Weselényi Miklós örökösének Miklós és Belánok priszlopi birt. u. 692 ft 46 kr., — 5) Balázs Miklósnak borkuti birt. u. 327 ft 8 1/4 kr., — 6) Molitor Isabella özv. Móza Sándornak maluczi, árpástói b. u. 503 ft 21 1/4 kr., — 7) Fráter Farkasnak felőri, ispanmezői, f.-egresi, batoni, birt. után 18764 ft 21 1/4 kr., — 8) Újfalvi Sámuelnek kacsói, domkosi, dragályi bábai, vadi, dápataki, szelecskei birtoka után 19388 ft 30 1/4 kr., urbéri kárp. tőke és járuléka utalványoztatik. A követelések beadandók aug. 13-kaig. Targyalási nap okt. 13-ika d. e. 9 órákor.

A szászvárosi cs. k. megyei törvényszék utján 1) Nemcs Károlina özv. Cserna Györgynek tamasesdi, alm szelisztyei, bujturi birt. u. 769 ft 42 1/4 kr., — 2) Barcsai Sándornak m.-solymosi, nagy-ági, nyavalyásfalvi, burianfalvi, válsorai, topliczai, szanyasei, f.-cserteszi, füzési b. u. 14174 ft 52 1/4 kr., — 3) Zsombori László és Krisztóri Lajosnak zárapesi b. u. 102 ft 48 kr., — 4) Keserű Ferencné, előbb özv. Bruz Gergelyné szül. Jancsó Mária örökösének dumbraviczai b. u. 423 ft 37 kr., — 5) Budai Dánielnek sztrigy-sz.-györgyi birt. u. 335 ft 46 kr., — 6) Berbány László, s Péternek petrilai b. u. 1189 ft 20 kr., — 7) özv. Csolnákosi Lászlónak dobokai, csolnákosi birt. u. 7326 ft 54 kr., — 8) Ferencz Benjáminnak nagy-tóti, magurai birt. után 123 ft 42 kr., — 9) Halnagyi Jánosnak kis-oklói b. u. 237 ft 30 kr., — 10) Bihari Márton örökösének

tomnátiki, brádi, nyirfalvi, tehénfalvi, örményei b. u. 16387 ft 32 kr., — 11) Makra Boldizsárnak alsó-farkadini birt. u. 52 ft 30 kr., — 12) Bágya Ferencnek sili vajdeji b. u. 1458 ft 29 kr., — 13) Pilz Teréz Gálóczi Sándornak pátki b. u. 152 ft 48 kr., — 14) Pilz Teréz és gyermekei: Martonosi László, Imre, Ignác és Eleknek abucsa, tatarsdi b. u. 704 ft 30 kr. urb. kárp. tőke és járuléka utalványoztatik. A követelések beadandók aug. 15-ig. Targyalási nap 1—5-nek okt. 15. 6—10 okt. 20. 11—14. okt. 21-dike d. e. 9 órákor.

A szebeni cs. kir. megyei törvényszék utján I. gr. Petki Mária örökösai: b. Balintit József és Máriássy Albert és Lajosnak királyhalmi és hidegkuti b. u. 15435 ft 40 1/4 kr., — II. Pál János, Aloisia és Amáliának sz.-zsombori birt. u. 554 ft 53 1/4 kr., — Ugyanazoknak dio 100 ft III. Mihály Pálnak petki birt. u. 1979 ft 2 1/4 kr., — IV. özv. Bartha Zsigmondnak ingodalyi b. u. 1364 ft 49 kr., — Bartha Zsigmond örökösének rovási, salkói b. u. 9343 ft 54 1/4 kr., urbéri kárp. tőke és járuléka utalványoztatik. A követelések beadandók aug. 15-ig. Targyalási nap I—II-nak okt. 8-ka, III—IV okt. 5-ke d. e. 9 órákor.

A m.-vásárhelyi cs. k. megyei törvényszék utján Újfalvi Józsefnak abosfalvi, kábalhalmi, borzasi, désfalvi, gálfalvi, sz.-nádosi b. u. 2382 ft 11 kr., — Szeremley Dánielnek oláh-solymosi b. u. 199 ft 47 kr., — gr. Lázár László és Miklósnak fütelki b. u. 243 ft 4 kr., — Sándor Amália Földvári Pálnak sárdi, hejasfalvi, szénaverősi, ó-zsákodi b. u. 2960 ft 40 kr., — Belényesi Mária Ferenczi Istvánnak n.-cseregdi b. u. 184 ft., — Botos Kálmánnak vécsi b. u. 364 ft 58 kr., urbéri kárp. tőke és járuléka utalványoztatik. A követelések beadandók aug. 11-ig. Targyalási nap okt. 11-dike d. e. 9 órákor.

A károlyfejtővári cs. k. megyei törvényszék utján Batthyány intézetnek sárdi b. u. 526 ft 36 kr., — id. gr. Haller Györgynek pókfalvi, gáltói b. u. 3230 ft 32 kr., — Katona Klára b. Bornemisza Ignác és Katona Eleknek buzdi, cseclői, k.-enyedi, mági, lázi, csákyai b. u. 22378 ft 57 kr., — buzdi, kapolnai, mági b. u. 9274 ft 6 kr., — az év. reform. püspökségnek m.-boros-bocsárdi, ó boros bocsárdi birt. után 5968 ft 43 kr. urb. kárp. tőke és járuléka utalványoztatik. A követelések beadandók aug. 14-keig. Targyalási nap október 22-ke d. e. 9 órákor.

A sz.-udvarhelyi cs. k. megyei törvényszék utján id. Bocskor Ferencnek csik-delnei b. u. 243 ft 53 1/4 kr. urb. kárp. tőke és járuléka utalványoztatik. A követelések beadandók auguszt. 20-ig. Targyalási nap okt. 20-ka d. e. 9 órákor.

MAGÁN HIRDETÉSEK.

(448)

Krombholz orvostudor
GYOMOR-LIKÓRE.
(Krombholziana.)

E likőr a legújabb vegytani vizsgálatok nyomán gyógyerejű virágokból, gyökerekből és levelekből lepárolt szesz-folyadék, feltalálta a gyógytudományra nézve korán leltű első nagyságú csillag, a prágai orvosi klinika tanára és első orvosa, Krombholz Gyula orvostudor.

Ez oly szerencsésen összelegyített vegyületgyógyerejű növényekből készül, és k. különösen az emésztő szervekre igen jó hatású, ajánlható pedig üdvs kísérőnek vadászaton, hegységi kirándulásokon és uton, és mint gyomormegelőítő igen jótékonyan foly be az egészségre.

Egy üveg ára 30 kr. p. p. két üveg bepakolása ára 40 kr. p. p.

Gyógyvizek:

Ivándai (keserűvíz), Budai (keserűsós víz), Gleuchenberg és Karlsbadi kapható, és egyéb minden nemű gyógyvizekre rendelvényeket elfogad.

Kolozsvárt, KOZÁK EDUARD „Katona” című fűszerkereskedése.

(466)

Stein Jánosnál megjelent s általa minden
könyvtárban kapható:

Erdélyi történelmi adatok
3-dik kötete; szerkeszti és kiadja gróf Mikó Imre. Ára füzve
1 ft 30 kr., mind a három kötet 4 ft 30 kr.

(468)

(1—3)

A Mezőségeken egy eladó jószág, melynek:
I. a) Udvara 200 vékányi területű földön fekszik; b) Az udvarház köből van, zsindely fedél alatt, benne 5 szoba, kamara, pince; c) van egy gabonás; d) istálló 8 lóra, 32 szarvas marhára; e) tiszt-, cseléd- és majorház; f) székérszinek; g) negy csűr; h) 4000 vékára malékas

II. Tartozik ezen jószághoz egy három kövű malom és egy fogadó.

III. Tartoznak 13 faluba és mezőn lakó zselérek, kik ökrös és gyalog napszám tétel mellett, egyezésszer nem kapnak szántó földeket, és kaszálót az udvartól.

IV. Tartozik 5 cigány háznép: udvar kenyerén tesznek hetenkint 22 gyalog napszámokat.
V. Szántója van 2607, kaszáló 1896, legelője 482, nádasza 155, tava 400 vékányi területű.

Ezen birtokra nézve a tagosítás már meglevén inditva 700 hold területű föld fog egy tömegbe kiadódni.

Aróról a szerződési feltételeiről bővebben értesítést nyerhetni, kurtas-zsappanyutczában 364 sz. a. lakó Lukács Ferenczről.

(444)

(6—6)

Stein Jánosnál Kolozsvárt és Wittich Józsefnél M.-Vásárhelyen kapható:
Historisch-Genealogisch-Geographischer atlas zur übersicht der Geschichte des Ungarischen Reiches und seiner Nebenländer von J. Bedeus v. Scharberg 1—8. Lieferungen 12 forint helyett csak 5 fnt. egyes füzetek ára 1. fnt.

(289)

(8—20)

Valódi schneebergi

NÖVÉNY-ALLOP

mell- és tüdőbántalmakban szenvedőknek,

orvosi rendszabály szerint a leghasználatosb friss növényekből sajátoltva WILHELM FERENCZ neukirchénai és BITTNER GYULA gloggnitzi gyógyszereszek által készítve.

Ára 1 üvegcének használati utasítvánnyal együtt 1 fnt. 12 pkr.

Két üvegcének kevesebb nem rendelhető meg.

Két üvegcse bepakolásáért ládacsába 10 kr. pp. számíttatik.

Megrendelések, a díjak bérmentes beküldése után azonnal gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

A főraktár

BITTNER GYULA

gyógyszeresznél létezik Gloggnitzban.

Továbbá: Kolozsvárt: Wolff János gyógyszeresznél; Brassóban: Gyertyánffy, Tordán: Wolff G. gyógyszer. M.-Vásárhelyen: Braun József és társánál; Aradon: Phobst F. J.; Temesváron: Kraul János; Lugoson: Arneld József; Verseczen: Carnass J.; Pancsován: Graff W. K. gyógyszer; Kúbiányban: Czitkavstó Balásznál.

(467)

(1—3)

Brandspigel Gábor, akadémiai szobafestő, tisztelettel jelenti, hogy bécsi útjából, hová a festési legdivatosabb kellekek beszerzése végett utazott, visszaérkezett, s elegendő ismert szolgáltatást továbbra is ajánlja. Lakása Kolozsvárt, Óvári piac-szeglet 246 sz.

(451)

(5—6)

Stein Jánosnál Kolozsvárt, és Wittich Józsefnél M.-Vásárhelyen megszerezhető:

WIGAND'S CONVERSATIONS-LEXICON

für alle Stände von einer Gesellschaft deutscher Gelehrten bearbeitet.

Vollständig in 12. Banden 180 Lieferungen ára: 20 pp. fnt.